

Rühm:1; alarühm:2
Kinnitatud EKL juhatuses 06.12.2012

FCI Standard nr 351 / 13 07. 2005 / GB

AUSTRALIAN STUMPY TAIL CATTLE DOG

PÄRITOLUMAA: Austraalia.

**KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE
KUUPÄEV:** 06.07.2005.

KASUTUS:

Tõu nimetus viitab tema põhilisele funktsioonile, milles talle võrdset ei ole - ta suudab valvata ja hoida karja nii lagedal kui ka piiratud alal ning seda ka karmides ilmatikutingimustes. Alati valvas, äärmiselt arukas, tähelepanelik, julge ja usaldusväärne koer, kes on oma tööle väga pühendunud ning see teeb temast ideaalse karjakoera.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

- Rühm 1: Lamba- ja karjakoerad, välja arvatud šveitsi alpi karjakoerad.
Alarühm 2: Karjakoerad, välja arvatud šveitsi alpi karjakoerad.
Ilma töökatseteta.

LÜHIÜLEVAADE TÕU AJALOOST:

„Tõmpsabal“ on Austraalias väga pikk ajalugu. Tema aretamisega karjakoeraks tegeleti juba 19. sajandi alguses. Selle tõu aretaja osas on kaks erinevat versiooni. Ühe versiooni kohaselt on selleks Thomas Simpson Hall, kes ristis Põhja-Inglismaalt pärit ning Smithfieldi nime all tuntud karjakoeri kohalike austraalia dingodega ning tulemuseks saadi austraalia karjakoer, kes sai tuntuks nime all Hall's Heeler (ca 1830). Teise versiooni kohaselt ristis 1830. aastal Uus-Lõuna-Wales'i veisekaupmees Timmins Smithfieldi karjakoeri austraalia dingodega ning tulemuseks olid punase karvkattega tõmpsabalised koerad, kelle anti nimeks *Timmins biters* (Timminsi hammustajad). Need olid väga head töökoerad, ent osutusid kariloomade suhtes liiga karmiks. Seega oli vaja tõugu kuidagi parandada. Selleks otsustati kasutada sinise-valgekirjut kollit ning tulemuseks saadi suurepärase mitmekülgne koer, keda peetaksegi tänapäeva tõmpsabalise karjakoera eelkäijaks. Smithfieldi koertelt kandus aretuse käigus edasi sünnipärane tõmpsaba ning dingo omadustest jäid püsima punane karvkate ning vastupidavus rasketes ilmatikutingimustes. Sinine värvus tuli sinise-valgekirjutelt
FCI Standard nr 351/13. 07. 2005
EESTI KENNELLIIT

kollidelt. „Tömpsabased“ aretati Austraalia ulatuslikes maapiirkondades ning tõuraamatusse oli neid kantud vaid väga väike hulk. 2001. aastal anti sellele vastupidavale tõule nimeks austraalia tõmpsabaline karjakoer.

ÜLDMULJE:

Heade proportsioonidega töökoer, küljelt vaadatuna üsna kandilise kerekujuga, vastupidava ning jõulise välimusega. Ta on piisavalt tugeva kehaehitusega, millest on näha, et ta on suuteline töötama intensiivselt ning pikka aega järjest igasugustes ilmastikutingimustes.

KÄITUMINE/ISELOOM:

„Tömpsabal“ on loomulik karja valvamise ja ajamise anne. Iseloomult on ta lojaalne, julge ning pühendunud. Ta on alati valvas, tähelepanelik ning sõnakuulelik, ent võõraste suhtes umbusklik. Ta peab olema näituseringis hõlpsasti näidatav.

PEA

KOLJUPIIRKOND:

Kolju: Lame ning kõrvade vahelt lai. Silmade suunas läheb pisut kitsamaks.

Üleminek laubalt koonule: Örn, kuid märgatav.

NÄOPIIRKOND: Otsmik on keskmise pikkusega, silmadealune osa on hästi täidetud. Sügavad ning jõulised lõuad lähevad tõmbi ning tugeva koonu suunas kitsamaks.

Ninapeegel: Must, sõltumata karvkatte värvist.

Koon: Tõmp ja tugev.

Lõuad/hambad: Hambad on tugevad, terved ja ühtlase asetusega. Alumised lõikehambad sulguvad täpselt ülemiste lõikehammaste taga ning nende vastas.

Põsed: Lihaselised, ent mitte robustsed.

Silmad: Silmad peavad olema ovaalse kujuga ning mõõduka suurusega, ei ole pungis ega esiletungivad. Pruunid. Valvsa ning aruka, samas pisut umbuskliku ilmega.

Kõrvad: Kõrvad on üsna väiksed, kikkis ning peaaegu täiesti terava otsaga. Kõrge, samas üksteisest üsna kaugel asetusega. Mõõdukalt paksud kõrvalestad. Kõrva siseküljed peavad olema tihedalt karvaga kaetud.

KAEL:

Kael on ebatavaliselt tugev, kaarduv, lihaseline ning keskmise pikkusega. Kere suunas läheb laiemaks. Kaelal ei ole volte.

KERE:

Kere pikkus mõõdetuna rinnakuluust istmikunukini peab olema võrdne turja kõrgusega.

Selg: Ühtlane, lai ja tugev.

Nimme: Sügav ja lihaseline.

Rindkere: Hästi kaarduvad roided on alt kitsenevad ning lähevad sujuvalt üle mõõduka laiusega rinnaks.

SABA:

Saba on kupeerimata, sünnipäraselt mitte pikem kui 10 cm (4 tolli). Kõrge asetusega, ent ei kanta seljajoonest kõrgemal.

JÄSEMED

ESIJÄSEMED: Tugeva luustikuga ja lihaselised. Iga nurga alt vaadatuna täiesti sirged.

Õlad: Puhtad, lihaselised ning kaldega.

Küünarnukid: Kerega paralleelsed.

TAGAJÄSEMED: Laiad, jõulised ja lihaselised. Tagantvaates on jalad kannast käpani sirged ning ei ole liiga kitsa ega liiga laia asetusega.

Reied: Hästi arenenud.

Põlveliigesed: Mõõduka paindega.

Kannaliigesed: Tugevad, mõõdukalt madala asetusega ning piisava paindega.

KÄPAD: Käpad peavad olema ümarad ja tugevad, sügavate padjanditega ning hästi kaarduvate ning lähestikku asetsevate varvastega. Küüned on tugevad, lühikesed ning tumedad.

KÖNNAK/LIIKUMINE:

Kõige tähtsam on vastupidavus. Liikumine on korrapärane, vaba, nõtke ning väsimatu. Õlad ja esijalad liiguvad koos ning tagajalad annavad tugeva tõuke. Oluline on võime liikuda kiiresti ja ootamatult.

KARVKATE

KARV: Pealiskarv on mõõdukalt lühike, sirge, tihe ning keskmiselt karmi tekstuuriga. Aluskarv on lühike, tihe ja pehme. Karv kaelal on pikem, moodustades kerge krae. Karv pea peal, jalgadel ja käppadel on lühike.

VÄRVUS:

- **Sinine:** Sinine või siniselaiguline. Pea peal võivad olla mustad märgised. Lubatud on ka mustad märgised kerel.
- **Punasetähniline:** Selle värvuse puhul peavad punased tähnid esinema ühtlaselt kogu kerel, kaasa arvatud aluskarval (mitte valge või kreemvalge), tumedamate punaste märgistega pea peal või ilma. Lubatud on ka punased laigud kerel.

SUURUS:**Turja kõrgus:**

Isased koerad: 46-51 cm (18-20 tolli).

Emased koerad: 43-48 cm (17-19 tolli).

Kõrgemad või madalamad koerad ei ole soovitatavad.

VEAD:

Kõiki kõrvalekaldeid eeltoodud nõuetest tuleb lugeda vigadeks ning nende tõsiduse hindamisel tuleb arvestada konkreetse kõrvalekalde ulatust ning võimalikku mõju koera tervisele ja heaolule.

TÕSISED VEAD

- Pruun või roosa ninapeegel.
- Roosad lauservad.
- Üle- või alahambumus.
- Pikem saba kui 10 cm (4 tolli).
- Liiga lihaselised või lõdvad õlad.
- Sirged õlad.
- Nõrgad küünarnukid, randmed või käpad.
- Jäigad tagajalad.
- Vibukujulised jalad või kooskandsus.
- Valged või roosad varbaküüned.
- Valge või kreemvalge karvkate.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD:

- Agressiivsus või liigne argus.
- Kupeeritud saba.
- Pruunid märgised.

Selgete füüsiliste või käitumuslike kõrvalekalletega koerad diskvalifitseeritakse.

NB! Isastel koertel peab olema kaks nähtavalt normaalselt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Tõlge: Multilingua büroo
FCI Standard nr 351/13. 07. 2005
EESTI KENNELLIIT